

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 15. Ite maledicti. Prosternet malos illis verbis, quibus eos pœnis æternis damnandos adiudicabit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

rum opertum verò illa vulgaria, ut mali videant, quam facile illis fuerit. hoc ipsum prœmium adipiscitur. Non enim à te reposcit, amice, ut carnem tuam disciplinæ verberibus dilaceres, ut S. Dominicus: nec noctibus iungas dies in oratione cum D. Francisco: nec te spelæo concludas captivum, ut D. Paulus primus Eremitæ cultor: nec tibi pectus lapidum iectibus distumpas, velut alter Hieronymus: absit, sed illud quod minime potes facere labore, quale est, fame perevnti succurrere, panis fructum elargiri mendicanti, vile pallium viduæ pauperi, gressum vnicum ad infirmorum hospitale &c. *Quod Abel passus sit* (ait D. Petrus Chrysologus in illud. *Beatus Chrysostomus, qui intelligit &c.*) *Quod servavit mundum* Noë, quod Abraham fidem suscepit, quod Moyses legem tulit, quod crucem Petrus resupinus ascendit, Deus tacet, & hoc solum clamat, quod comedit pauper.

56 Voluit illo Deus significare (ait D. Petrus Chrysostomus.) hoc quod toties vobis dicimus: vobis nullam esse sperandam gloriam, nisi misericordiarum operibus & eleemosynis faciendis. (v. n. potueritis, incumbatis: *In vasa oleum colligamus, dum hanc vitam vivimus, quod nobis neque post hinc migrationem amplius, neque nisi per manus pauperum colligere permittitur. Colligamus, inquam, abunde, si cum sponso ingredi volumus: sin minus, excludemur. Impossibile enim, impossibile, inquam est, & si innumera facias bona, sine eleemosyna, celestis regni, vel vestibulum quidem attingere.* Et maturè expendit D. Petrus Chrysologus hæc verba Christi. *Esurivi, sitivi &c.* dicens, his impleri Davidis vaticinium: *Beatus qui intelligit super egenum & pauperem: in die mala liberabit eum Dominus.* Audi verba hæc. *Esurivi & dedisti mihi manducare.* Verbis, o Domine? An non ille erat peregrinus pauper? pupillus fame confectus? An illa non erat, quæ ad me accessit vidua desolata? *Non dixit esurivi pauper, & dedisti mihi manducare, sed esurivi ego, & dedisti mihi manducare, sibi datum clamat, quod pauper accepit, se manducare dicit, quod comederit pauper.* Ut cum videris pauperem oculis corporis, oculos attollas animæ, & in illo Christi personam consideres, eoquæ te beatum existimes, dum pauperem vides ostis tuis imminentem: hoc enim est: *Intelligis super egenum.*

Hinc patet id quod Christus dixit, ut facias eleemosynam tuam in abscondito, ipse illam in publicum adducet & ipse in propatulo reddet tibi: & quod præfatus est Spiritus sanctus: *Pauperi porrige manum tuam &c. Gratia dati in conspectu omnis viventis. I pauperi porrige, ego te certum reddo, eleemosynam, quam tunc ab absconditam à Deo exponendam in totius mundi conspectu & quotquot in eo sunt, oculis reuelandam. Venite, &c. Possidete &c. Esurivi &c.* Tunc, (ait D. Bernardus) quodlibet verbum velut sic quædam, malorum transfodiet viscera, cum visuri sint, quam facili manu poterunt tanti boni sibi lucrum facere eleemosynarij: *Quis mærorum diviti qui vestes suas tunc potius corrumpi, quam dari pauperibus, passus est? Quis horror epuloni, qui mensa assidebat tot repletæ ferculis, ut in ea pluribus cupidinis non daretur locus, nec tamen bolus vitæ dandus reperiebatur fame deficienti &c.*

Stupet attonatus D. Gregorius Nyssen, & ait. *Tristis illud: quod eius auribus excidere non poterat, semper illud: que resonabat illud: Quod vni ex minimis meis fecistis: Qui semper auditè videbatur in auribus suis tinnitum illorum verborum, itaque tractatum particularem edidit, in quo hæc verba ad amissionem enucleat: addit, nihil esse de quo magis admittetur, quam quod Christiani, & audientes, & credentes hæc verba, pauperes vitio non inquirant, prostrati: in ædes suas non recipiant, & cum Abraham eorum pedibus humiles non prouoluantur.*

bi: & quod præfatus est Spiritus sanctus: *Pauperi porrige manum tuam &c. Gratia dati in conspectu omnis viventis. I pauperi porrige, ego te certum reddo, eleemosynam, quam tunc ab absconditam à Deo exponendam in totius mundi conspectu & quotquot in eo sunt, oculis reuelandam. Venite, &c. Possidete &c. Esurivi &c.* Tunc, (ait D. Bernardus) quodlibet verbum velut sic quædam, malorum transfodiet viscera, cum visuri sint, quam facili manu poterunt tanti boni sibi lucrum facere eleemosynarij: *Quis mærorum diviti qui vestes suas tunc potius corrumpi, quam dari pauperibus, passus est? Quis horror epuloni, qui mensa assidebat tot repletæ ferculis, ut in ea pluribus cupidinis non daretur locus, nec tamen bolus vitæ dandus reperiebatur fame deficienti &c.*

Stupet attonatus D. Gregorius Nyssen, & ait. *Tristis illud: quod eius auribus excidere non poterat, semper illud: que resonabat illud: Quod vni ex minimis meis fecistis: Qui semper auditè videbatur in auribus suis tinnitum illorum verborum, itaque tractatum particularem edidit, in quo hæc verba ad amissionem enucleat: addit, nihil esse de quo magis admittetur, quam quod Christiani, & audientes, & credentes hæc verba, pauperes vitio non inquirant, prostrati: in ædes suas non recipiant, & cum Abraham eorum pedibus humiles non prouoluantur.*

§. 15. Ite maledicti. *Præsternet malos illis verba, quibus eos pœnis æternis damnandos adiudicabit.*

Convertet se demum iudex ad eos qui ad sinistram consistant, vultu commoto, excandescens, rugiens ut Leo, bilis suæ futuri que euomens impetum, qualem depingit Hieremias. *Ecco turbo Dominica indignationis egredietur, & non possit erumpens, super caput impiorum venies, & non reuertetur super Domini. Usque dum facias, & usque dum compleat cogitationem cordis sui.* Hortesco reterens. Egredietur turbo Dominica indignationis quasi rupto muri repagulo, ut super impios iruat furiosus. Continuit & quasi conclusit Deus itam indignationis suæ: obstaculo patientiæ suæ multis annis, tunc verò diffringeretur, eritque prout diluuij tempus. *Omnes fontes abyssi magna rupit sunt, & contraria*

cali aperta sunt. Omnes enim iræ suæ fontes dirumpet, & indignationis super impios aperiet catarrhas. Heu infelices, quis vobis animus. Graphicè eos describit vates Isaias:

Ma. 13. 8. Omnes manus dissoluentur, & omne cor hominis contabescet, & contoretur, torsiones & dolores tenebunt, quasi parturientis dolentis, unusquisque ad proximum suum stupebit, facies conturbata vultus eorum. Aut quis eos horror inuadet, quando iudex conuertet vultum suum: conuertet enim vultum suum contra eos, sed ferocem, inflammatum, horribilem ardentissimas euomens flammam indignationis? Hæc

L. de Re. pr. 149. Malach. 3. 2. considerat Propheta Malachias (inquit Diuus Chrysostomus) & ait: Quis stabis ad videndum eum, ipse enim quasi ignis conflagrans. Liquefaciens ignis, in cuius conspectu, æs liquefcit, & ipsæ rupes dissoluntur. Non credo grauioribus hoc posse verbis declarari, quàm quæ lego apud Isaiam.

Ma. 30. 17. Ardens furor eius, & gratus ad portandum: Labia eius repleta sunt indignatione, & lingua eius, quasi ignis deuorans. Totus videtur ignis, flamma, furor, ardor, bilis, indignatio, ira; labia præ furore tremiscunt; lingua vt gladius igneus, anceps. Et audiam facies Domini gloriam veetis suæ, & terrorem brachij sui ostendet in comminatione furoris, & flammam ignis deuorantis, allidet in turbine, & in lapide grandinis

Ad hæc verba tinniunt ambæ aures, plena sunt mysterijs; in vltimis verò alludit ad id quod ipse dixit: Eris sicut nox sanctificata solemnitatis. Fuit enim nox illa, quando eduxit Dominus de Ægypto filios Israel; Dum enim eos reducturus insequitur Pharaon, ecce apparet Deus in columna ignis, medius inter Ægyptios & Israelitas; his splendor, claros, gratos, alacres effundebat lucis radios, quibus eos in alteram maius oram saluos & incolumes traduxit: At contra Ægyptios fulgura, tonitrua, horrendos ignes, molares, grandines, & petras durissimas euomebat, quibus eos maris fluctibus demersit inuolutos. O bone Deus: si dum vel semel apparet dilecto suo Ioanni, veniens, non contra illum habens aliquid, sed negligentias quorundam Episcoporum reprehensurus, quibus nihilominus fieret misericors, visus sit vultus eius, velut sol, oculi eius vt flamma ignis, gladius in ore eius vtrâque parte acutus: actutum vt illum vidit ait: Cecidi ad pedes eius, tanquam mortuus. Quid

I. Cæcidi ad pedes eius, tanquam mortuus. Quid hæc tunc erit, quando tempore vindicæ aderit,

igneos exsufflans radios? Inflammata ignis sanstirepro-vindictam. Quæ tonitrua? quæ fulgura? quæ borum flammæ verba hæc: Discedite à me maledicti, exponi in ignem æternum. Optimè dictis quadat illud tur. Iob: Cum vix paruum sermone eius au- 2. Thessal. dierimus, quis poterit tonitruum magnitudinis illius intueri. Iob 26. 14.

Gratius expendit verba hæc D. Gregorius & varia circa hoc adducit loca S. Scripturæ, tandem concludit, illud ponderans quod Christo Domino accidit, eo tempore quo mansuetudinis ac misericordiae eius clariora patebant indicia: cum enim esset, non in forma iudicis, sed rei: non in suprema indicaturus maiestate, sed in profundissima iudicandus condemnandusque humilitate: iam iam à Iudæis captiuandus, illis obuiam prodit, interrogat: Quem Iob 18. 5. queritis? Responderunt ei Iesum Nazarenum: dicit eis Iesus: Ego sum. Dulce verbum, amicum, blandum, humile, quo se illis offert vt agnum lupis; nihilominus tanta fuit huius efficacia verbi, vt hoc audientes: Abierunt retrorsum, & ceciderunt in terram. Stupidi, elumbi, exanimis. Quid facturus quando præclara radians maiestate, vt leo rugiens, vt horribile tonitru vociferabitur: Discedite à me maledicti? Si quando, vt ouis parata ad victimam, sese immolandum obtulit, vnico tam suauis, teneroque balatu sic exterruit inimicos: quid acturus, quis eius furor, quis bilis impetus: quando velut A. D. G. R. E. rabidus leo tremendum hoc eiaculabitur tonitru. Discedite maledicti &c. Leo rugiet, quis e. 17. non timebit? Cum moriturus diceret, quem queritis? & vocem solummodo mississima responsionis ederet, dicens: Ego sum, armatos persecutores suos proximus in terram prostrauit; quid ergo facturus est, cum iudicaturus venerit, qui vna voce hostes suos percussit, etiam cum iudicandus venit? Quod est illud iudicium, quod in mortales agit; qui in vna voce non potuit ferri moriturus? Quis eius iram toleret, cuius non potuit, & ipsa mansuetudo tolerari?

Congruè dixit Sophon. (teste Diuo Grego. Sophon. 1. 14.) Vox dei Domini amara tribulabitur ibi fortis. Quis viribus tam potens, qui flammam has consumentes audiat videatque inconcussus: Discedite à me maledicti? Discedite traditores, hinc vos abripite, ad malas aues, inimici: ne vos videant oculi mei scedifragi: Vox dei Domini amara. Ponderat, Diuus Gregorius cor- L. 1. Epist. rectionem illam, qua Diuus Petrus Ananiam & Saphiram arguit mendacij, quemque illorum nans. C. 4. cellar.

O o 2

separatim, quã audita exemplo mortui corruerunt. Quis non erit effectus vocis Domini, de quo Isaias. Spiritus laborum suorum interficiet impium: Regis irati vox quã horribilis? *14.* O Iniquatio Regis nuntij mortui. Quot vidimus, ad acerbiorem Regis corruisse correptionem, quã disrumpebantur? Si ergo non vales verba ferre pulveris (Diuus Gregorius argumentatur.) Quid facturus es ad iudicium conditoris? Heu verba formidanda nimis. *Discedite à me, scdifragi, peccati, inimici proditores, Blanditus vos vocavi, & vt ad me veniretis rogavi: Venite ad me, & venite nolastis: ergo Discedite. Crucem ascendi, apertisque brachijs longanimis expectaui vos, vt vobis darem amplexum amicitissimum: caput inclinaui, vt pacis offerrem vobis osculum, pectus meum aperui, supplicans veniretis, in illud securi ingredere mini: *Tota die expandi manus meas, & venire contempistis. Igitur discedite à me maledicti. Salutaui vos benedictione, illam spreulistis, nec voluistis: modo maledictione obruentini: Maledicti: Maledicta vestra natiuitas, maledicta vestra pecunia, maledicti honores, voluptates, lingua vestra, oculi vestri, maledicta vita vestra, maledicta mors vestra, maledicta anima vestra, corpus vestrum maledictum. Quò ituri Domine à facie vestra eliminati? Horum quilibet dicat, sed maiori ratione, cum Caino. *Ecce eiecisti me hodie à facie terra & à facie tua abscondar: omnis igitur qui inuenerit me, occidet me. Si sis ò Domine, omne bonum, quo fugient, vt qui illis benefaciat, inueniat? In ignem. O qualem lectum! O quale habitaculum! *Quis habitabit ex vobis cum ardoribus sempiternis? Et quamdiu? aeternum. Ignis aeternus, in aeternum. Et quibuscum? cum demonibus. In ignem aeternum, qui paratus est diabolo, & Angelis eius. Non vobis creauit gehennam, sed demonibus: voluistis eorum parti adherere: cohabitabitini in eorum societate, tormentis, & ignis dolentibus æuicetnis. In ignem aeternum.****

§. 15. In ignem aeternum: Dei particularis carnis, est ignis aeternus, omnesque suas contrarios vires exerent creaturae.

D Vas hic Christus declarat penas hac sententia: In ignem aeternum. Prima: pena damni, quæ est quædam à Deo separatio & æterni boni æterna perditio. Secunda est: pena sensus ignis. Duo agit omnis peccator. Primum, deserit Deum, eique terga vertit. Secundum, conuertit se ad creaturas eisque sese coniungit. His correspondunt duæ penæ, quarum prima damni, Dei in aeternum perditio, tanti est cruciatus, quanti ipsa perditio: quid est autem Deum perdere? D. Chrysostomus probat penam damni, multo esse præuā sensus grauiorem. Hæc pena maior est, quam cruciatus ille flammarum: Noni quãdã probatissimi pertimescunt gehennam: ego tamen illius gloria amissionem multo amarior, quã ipsius gehenna, dico, esse supplicium. Si id non possum sermone demonstrare, nihil est omnino mirandum, neque enim nouimus illorum beatitudinem prætorum, vt infelicitatem quoque de illorum amissione scire possimus. Nos autem hæc absque dubio discimus cum experimento caprimus doceri. Itaque tunc aperientur oculi, tunc auferetur velamen, tunc cum ingenti dolore impij videbunt, quid inter bonum aeternum & summum, & hæc caduca & fragilia discriminis sit. Huic superaddetur pena damni. Adamo primum Deus abstulit paradysum, eoque expulit profugum, cum illum sibi à Deo datum nihil fecerit, deinde è regione Paradisi, quem perdidit ipse spinas & tribulos reiecit.

Vides singularem tortorem quem Deus ea mente creauit vt illo rebelles suos hostes, diabolos castigaret, & quo castigabit peccatores, qui, cum illis similes non sint in natura, similes tamen fuerunt in culpa: In ignem aeternum, qui paratus est diabolo &c. Hoc indicauit Diuus Paulus. In reuelatione Domini Iesu de celo cum Angelis virtutis eius, in flamma ignis dantis vindictam istis, qui non uerunt Deum, & qui non obediunt Euangelio. Arbitror Apostolum occinere rationi illi Ecclesiastici. Vbi asserit, quòd sicut Deus, multa creauit in beneficium, voluptatem & bonorum consolationem, ita quoque alia quædam